

VOOR ELKE TAAK EEN STALKNECHT?

Stalknechten – kleine machines die taken uitvoeren in de stal – kunnen de arbeidsdruk van de veehouder sterk verlichten. Tijdens een machinedemonstratie konden rundveehouders de troeven van diverse stalknechten ontdekken. In deze artikelenreeks verneem je hoe je in Vlaanderen als landbouwer het best met stalknechten aan de slag kan. –Naar: Inagro

Melkveebedrijven zijn de afgelopen jaren gegroeid. Bij de meeste bedrijven ging dat gepaard met weloverwogen investeringen in stallen, dieren, voeder en mestafzet. Sommige melkveehouders hebben de bijkomende arbeidsbehoefte onderschat. Anderen springen al bewust om met arbeid, maar kampen met een tijdelijk arbeidstekort. En nog anderen kunnen de arbeidskwaliteit verbeteren door bepaalde taken 'uit te besteden'. Voor hen bieden stalknechten een oplossing. Geautomatiseerde machines kunnen de arbeidstijd én de arbeidsbelasting terugdringen.

Arbeidstekort laat zich opmerken

Een tekort aan arbeidskrachten speelt een rol in de arbeidstijd, de fysieke belasting en de mentale werkdruk of jobtevredenheid. Daarnaast maken bedrijven met arbeidsnood vaker fouten. Productiekwaliteit, diergezondheid, management, administratie en teelten kunnen eronder lijden. Dat heeft gevolgen voor het economisch rendement van het bedrijf. Op lange termijn brengt arbeidsnood de bedrijven in een zwakkere concurrentiële positie. Een efficiëntere arbeidsorganisatie past dus in de duurzame en verantwoorde ontwikkeling van de bedrijven. Het draagt op lange termijn bij aan drie

belangrijke aspecten van de bedrijfsvoering op Vlaamse rundveebedrijven. Landbouwers krijgen meer tijd voor hun gezin en hobby's (*people*). Bovendien vermijdt

efficiëntie de negatieve gevolgen voor het milieu (*planet*). Tot slot garandeert het een leefbaar inkomen voor de rundveehouder en zijn gezin (*profit*).

Stalknechten kunnen de arbeidsdruk van de veehouder sterk verlichten.

Stalknechten verminderen arbeidsbelasting

De meest voorkomende taken op de Vlaamse rundveebedrijven zijn melken, voeren, kalveren verzorgen, reinigen en strooien, vruchtbaarheid controleren, administratie en periodieke taken uitvoeren. Daarbij kunnen arbeidsbesparende oplossingen de arbeidsnood terugdringen, op voorwaarde dat ze de fysieke belasting en mentale werkdruk verminderen en arbeidsveiligheid garanderen. Stalknech-

Geautomatiseerde machines kunnen de arbeidstijd én de arbeidsbelasting terugdringen.

ten – kleine, geautomatiseerde machines die taakjes uitvoeren in de stal – kunnen daaraan tegemoetkomen. Die machines voeren bepaalde taken snel en efficiënt uit.

Interessante investering?

De veehouder zal pas investeren in een 'stalknecht' als dat voor zijn bedrijf interessant is. Een studie van Boerenbond helpt veehouders om een goede inschatting te maken voor tien mogelijke investeringen. Aan de hand van de jaarkosten van de investering en het bespaarde aantal uren worden de kosten per bespaard uur uitgerekend. In het aangepaste rekenvoorbeeld van Boerenbond bedragen de jaarkosten 15% van de investeringskosten. Daarbij is rekening gehouden met een afschrijving van 10 jaar, intresten, onderhoud en verzekering. De investering wordt interessanter naarmate de kosten per be-

spaard uur dalen. Het aantal bespaarde uren varieert sterk naargelang het type investering (zie tabel 1). Als de kosten per bespaard uur lager zijn dan de gangbare onkosten per arbeidsuur van een medewerker, dan is de investering aantrekkelijker dan de hulp van bijkomend personeel. Doorgaans betaalt een werkgever 15 tot 16 euro per uur voor een externe arbeidskracht. Afhankelijk van het belastingsstelsel van het bedrijf kunnen lonen ook fiscaal aftrekbaar zijn. In het rekenvoorbeeld worden enkel de loonkosten en extra kosten van een investering in rekening gebracht. Andere voordelen van bepaalde acties (bijvoorbeeld minder klauwproblemen door een properdere vloer) zijn nog niet verrekend. Elke veehouder moet de berekening maken voor zijn bedrijfssituatie. In tabel 1 lijkt een kalverdrinkautomaat bijvoorbeeld een interessante investering, omdat ze niet duur is per bespaard uur. Toch kan die berekening een ander resultaat opleveren voor een bedrijf met 100 koeien waar dieren sterk gegroepeerd afkalven. In het afkalfseizoen zal één drinkautomaat niet volstaan om alle kalveren voldoende te laten drinken, terwijl de machine buiten het afkalfseizoen weinig bevroegd wordt. ■

De machinedemo 'Stalknechten op het rundveebedrijf' werd georganiseerd door het Departement Landbouw en Visserij in samenwerking met het ILVO, Inagro, Hooibeekhoeve, Boerenbond, en de landbouwschool van Sint-Niklaas.

Tabel 1 Rekenvoorbeeld - Bron: Boerenbond

	Investeringskosten (euro)	Jaarkosten - 15%	Tijdsbesparing (uur/week)	Kosten/uur bespaard (euro)
1 melkrobot (60 koeien)	100.000	15.000	14	20,63
3 melkrobots (180 koeien)	300.000	45.000	28	30,91
Draaimelkstal 24-stands (180 koeien)	175.000	26.250	14	36,06
Melkstal vergroten van 2 x 5 naar 2 x 10	40.000	6.000	10,5	10,99
Opdrijfhek	3.000	450	3,5	2,47
Kalverdrinkautomaat	7.000	1.050	3,5	5,77
Mestschuif	7.000	1.050	3,5	5,77
Mestrobot	12.500	1.875	3,5	10,30
Instrooien ligboxen	10.000	1.500	1,75	16,48
Bredere maaier	7.000	1.050	31,25 uur/jr	33,60